

melser (punkt 1-3) og derefter fællesskabsdomstolens praksis (punkt 4).

1. Forpligtelsernes stiftelse

a. De grundlæggende forpligtelser for medlemsstaterne er fastlagt i de tre *traktater* om Fællesskabernes oprettelse med senere ændringer.

Alle disse traktater og traktatkomplekset om ansøgerlandenes tiltrædelse er indgået eller vil blive indgået i overensstemmelse med den sædvanlige fremgangsmåde ved indgåelse af folkeretlige traktater. Med enkelte undtagelser, f.eks. ændring af antallet af kommissionsmedlemmer og forøgelse af antallet af dommere,⁴⁸ kan traktaterne kun ændres på samme måde; dvs. ved en ny traktat, der ratificeres af alle medlemsstaterne i overensstemmelse med deres egne forfatningsmæssige bestemmelser (se f.eks. fællesmarkedstraktatens art. 236).

b. Ved traktaterne oprettes endvidere en række institutioner, som tillægges nærmere angivne beføjelser til at vedtage *retsakter* i form af regler eller konkrete afgørelser. En medlemsstat kan i princippet blive forpligtet af en retsakt, som den ikke har stemt for, eller som den har stemt imod.⁴⁹

Dette forhold kendes også fra andre traktater, hvorved der oprettes mellemfolkelige myndigheder. I FN kan en medlemsstat således blive forpligtet af en beslutning fra Sikkerhedsrådet, selv om den ikke er medlem af rådet, eller (bortset fra de fem permanente medlemmer) selv om den har stemt imod.

Der er således intet i den måde, hvorpå den danske stats forpligtelser i forbindelse med en indtræden i De europæiske Fællesskaber stiftes, der på forhånd kan udelukke anvendeligheden af de almindelige synspunkter, der er udviklet ovenfor i afsnit I.

2. Forpligtelsernes indhold⁵⁰

a. Når der bortses fra reglerne om institutionernes sammensætning og beføjelser, medfører de fleste af traktatbestemmelserne efter deres formulering alene *forpligtelser for medlemsstaterne*. Det samme gælder en væsentlig del af institutionernes retsakter – inden for Fællesmarkedet de retsakter, der betegnes som direktiver eller som beslutninger rettet til medlemsstaterne.⁵¹

Der er ikke i traktaternes formulering grundlag for at hævde, at spørgsmålet om opfyldelsen af de forpligtelser for medlemsstaterne, der følger af de nævnte fællesskabsregler, ikke kan bedømmes på samme måde om opfyldelsen af andre traktatmæssige forpligtelser.

b. Derimod medfører enkelte af traktatbestemmelserne og visse vigtige typer af generelle retsakter – inden for Fællesmarkedet de såkaldte forordninger⁵² – rettigheder og pligter for den enkelte virksomhed eller borger i medlemsstaterne.

Disse regler er umiddelbart anvendelige, dvs. at de skal anvendes af medlemsstaternes domstole og administrative myndigheder i den form, de har i traktaten eller i vedtagelsen fra institutionen.

Endvidere kan Fællesskabernes institutioner træffe konkrete afgørelser – inden for Fællesmarkedet i form af beslutninger – over for enkelte virksomheder med den virkning, at afgørelserne skal lægges umiddelbart til grund af de nationale domstole og myndigheder. Går beslutningen ud på, at andre end stater skal betale en pengeydelse, skal de nationale myndigheder om nødvendigt tvangsfuldbyrde beslutningen efter de nationale regler om den borgerlige retspleje.⁵³

Denne beføjelse for Fællesskabernes institutioner til direkte at pålægge de enkelte virksomheder og borgere i medlemsstaterne pligter er usædvanlig i forhold til andre internationale organisationer og er den væsentligste årsag til, at reglerne i grundlovens § 20 skal anvendes i forbindelse med en eventuel dansk tiltrædelse.

Det er klart, at de retsvirkninger, som de umiddelbart anvendelige fællesskabsregler medfører i forholdet mellem de enkelte virksomheder eller borgere indbyrdes og mellem disse og de nationale myndigheder eller fællesskabsinstitutionerne ikke kan bedømmes på grundlag af folkerettens almindelige regler. Dette spørgsmål har imidlertid ingen betydning for undersøgelsen i dette afsnit, der alene vedrører *den danske stats* forpligtelser som eventuelt medlem af De europæiske Fællesskaber.

Som medlem påtager Danmark sig en forpligtelse over for Fællesskaberne til at indrette sin retsorden på en sådan måde, at de nævnte fællesskabsregler anvendes umiddelbart af danske retsanvendende myndigheder og i for-